

De wereld is Kras

Compleet verzorgd

100% vertrekgarantie

4 dagen v.a.

169

TR 15.1.2

Rovinj

Busreizen

Inclusief reis per Comfort Class touringcar, verblijf in goede hotels, ontbijt en/of diner en excursies.

Voordeelreis Londen Shopper & sightseeing! Ontdek de stad van de Big Ben, de Tower Bridge, Harrods en musicals. Excursiepakket voordelig bij te boeken. ✓ Klantbeoordeling 8,6 Zie: Kras.nl/39043	4 dagen v.a. 169
Dresden & Leipzig Compleet Laat u verrassen! Stedentrip naar het indrukwekkende Dresden en de kunst- en cultuurstad Leipzig. 3* hotel in het centrum van Dresden. ✓ Incl. 2 x stadstour o.l.v. lokale NL'se gids Zie: Kras.nl/39531	5 dagen v.a. 319
Hartje Tirol Machtige bergen, groene alpenweiden, bergdorpjes én veel gezelligheid. Bezoek aan o.a. Innsbruck, Pertisau en de Hintertux. ✓ Vele extra's inclusief! Zie: Kras.nl/39347	8 dagen v.a. 439
Kastelen & tuinen in het Loiredal Geniet van alle pracht en praal uit een rijk verleden in o.a. de kastelen in Blois en Chambord. Hotel in het centrum van Orléans. ✓ Klantbeoordeling 8,1 Zie: Kras.nl/39366	7 dagen v.a. 479
Opatija, Parel van Kroatië Geliefde reis naar het uitstekende Hotel Istra*** aan de kust in Opatija, incl. drankjes bij het diner en excursies naar o.a. eiland Krk. ✓ Klantbeoordeling 8,6 Zie: Kras.nl/39464	12 dagen v.a. 579
Polen & de Mazuren Indrukwekkende reis naar o.a. Gdansk, het Mazurisch Merenplateau, Warschau en Krakau inclusief rondleiding met Nederlandse gids. ✓ Klantbeoordeling 8,3 Zie: Kras.nl/39391	12 dagen v.a. 749
Fjordtour Noorwegen Beleef de spectaculaire natuur van Noorwegen! Met o.a. bezoek aan Oslo, de prachtige Hardangerfjord, Stavanger en Bergen. ✓ Klantbeoordeling 8,5 Zie: Kras.nl/39461	9 dagen v.a. 879
Elba, Sardinië & Corsica Prachtige eilandentour Frankrijk en Italië. Ontdek de vele gezichten van deze drie juweeltjes in de Middellandse Zee. ✓ Klantbeoordeling 8,0 Zie: Kras.nl/39371	12 dagen v.a. 899
Baltische Staten & St. Petersburg Bewonder o.l.v. stadsgidsen (inclusief!) o.a. Tallinn, Riga, Vilnius en St. Petersburg met de Hermitage. Vertrek 15/8 per Top Class touringcar. ✓ Klantbeoordeling 8,4 Zie: Kras.nl/39383	12 dagen v.a. 999

Kras.nl/busreizen

of bel 0900-9697

70 cpg

Daarom boekt u uw busvakantie bij Kras:

✓ Reizen met vertrekgarantie

✓ Altijd per Comfort Class touringcar

✓ Zeer ervaren chauffeurs

✓ Garante opstapplaatsen in heel Nederland

✓ Gewoon het beste aanbod busreizen

Prijzen per persoon o.b.v. 2 personen exclusief reserveringskosten en Calamiteitenfonds

nederland

Palestijn en Israëliër leren onderhandelen

Nederlander Rob Boudewijn geeft jonge ambtenaren gezamenlijke training aan de diplomatieke academie in Wenen

Hans Marijnissen

Jonge Israëlische en Palestijnse ambtenaren en diplomaten blijken in stilte gezamenlijk getraind te worden in ‘succesvol onderhandelen’. Het programma aan de gerenommeerde diplomatieke academie van Wenen vindt plaats met de goedkeuring van de wederzijdse overheden en wordt verzorgd door de Nederlander Rob Boudewijn. Deze bereidt doorgaans Oost-Europese landen voor op toetreding tot de Europese Unie. Zijn boodschap luidt: Als de economieën worden vervlochten, is er steeds minder reden voor oorlog.

Hoewel Boudewijn niet zeker weet of de boodschap zal beklijven bij zijn studenten, is de gezamenlijke training van Israëlische en Palestijnse ambtenaren volgens hem van grote symbolische waarde. “Dit betekent toch dat er een klein initiatief is, hoe flinterdun ook, waarbij Israël en de Palestijnen samenwerking zoeken met het oog op de toekomst.”

In Parijs vinden deze zomer opnieuw vredesonderhandelingen plaats tussen de twee staten. De prognoses zijn somber.

De onderhandelingsstraining aan ‘ambtenaren van de toekomst’ is

Als de economieën vervlochten zijn, is er steeds minder reden voor oorlog

het sluitstuk van een traject van twee jaar waarin de gemengde groep in het Duitse Düsseldorf intensief les krijgt over het succes van de Europese integratie. De opleiding gaat het zesde jaar in en wordt

gefinancierd door de Duitse en Oostenrijkse autoriteiten. Jaarlijks worden 30 ambtenaren opgeleid. Opvallend is dat zij afkomstig zijn van staatsuniversiteiten, zoals de Palestijnse Al-Quds Universiteit in Jeruzalem en de Israëlische universiteit van Tel Aviv. Die bepalen wie wordt uitgezonden. Ook studenten van de Jordaanse Royal Scientific Society volgen de speciale leergang.

Volgens Boudewijn vormt de selectie van de staatsuniversiteit geen dwarsdoorsnede van de studentengroepen in beide staten, maar zijn de kandidaten vooral ‘de dochters en zonen van’. Boudewijn: “Het zijn de kinderen van mensen die hun relaties in de hogere regionen hebben, maar dat kan ook voordelig zijn als je kijkt naar het doel van het project. Het succesverhaal over het effect van de Europese integratie op vrede en veiligheid, beïnvloedt zo direct de kolom van de macht.”

DE VERDIEPING Interview

Agent van straat na schietincident

Foutparkeerder in zijn bil geraakt

Het uitdelen van een bekeuring in de Schilderswijk in Den Haag liep zaterdagmiddag uit de hand. Een agent die daarbij geweld gebruikte, mag voorlopig geen diensten op straat draaien.

Het begon toen agenten een 47-jarige automobilist uit Almere wilden bekeuren omdat hij verkeerd geparkeerd stond. De man stapte uit en liet merken dat hij het er niet mee eens was, waarna de agent geweld gebruikte. De automobilist en de agent raakten hierdoor lichtgewond, aldus de politie. Omstanders begonnen zich er vervolgens ook mee te bemoeien, waardoor een kleine oploop ontstond.

De man uit Almere heeft aangifte gedaan van mishandeling. Omdat twijfels bestaan over het geweld van de agent, begint de politie een onderzoek. Tot dat is afgerond, doet de agent geen straatdienst. Het gaat om een agent van het zogeheten parate peloton. Deze politiemensen komen uit verschillende gebieden in de politieregio Den Haag.

Ook op twee andere plaatsen in het land raakte de politie dit week-einde betrokken bij conflicten.

Iets later in het weekeinde – zaterdagavond – schoot een politieagent een 21-jarige man in zijn bil. Dat gebeurde toen de man, verdachte van het plegen van huiselijk geweld, de agent aanviel.

De politie was gaan kijken in een woning, waar een vrouw gewond was geraakt. De verdachte was niet

meer in het huis, maar kwam in de omgeving plotseling op de agenten af. Hij nam een dreigende houding aan, waarop de agenten hun wapens trokken, aldus de politie zondag. Vrijwel onmiddellijk viel de man een van de agenten daadwerkelijk aan en werd er geschoten. De verdachte wordt in het ziekenhuis behandeld. De rijksrecherche doet onderzoek.

In Steenbergen greep de politie diezelfde nacht in bij een uit de

De politie doet onderzoek naar het incident vanwege twijfels over het gebruikte geweld

hand gelopen burenruzie. Agenten arresteerden een 53-jarige man die zijn buurman te lijf wilde gaan met een kloofbijl. De man zit vast op verdenking van poging tot doodslag. De ruzie begon gisteren vroeg in de ochtend. Een 31-jarige man klaagde zich bij zijn 53-jarige buurman over geluidsoverlast. De boel liep al snel uit op geduw en getrek over en weer. De veroorzaker van de geluidsoverlast pakte een kloofbijl waarmee hij zijn klagende buurman te lijf wilde gaan. Het slachtoffer wist de slagen te ontwijken. Andere burengrepen in en maakten de bijl afhandig. De 53-jarige zit vast. (ANP)

Europese prijs voor museum voor schimmels en bacteriën

Het Amsterdamse museum Micropia is bekroond met de prijs voor het meest innovatieve museum van Europa.

De prijs werd toegekend tijdens de European Museum of the Year Award (EMYA) in het Spaanse San Sebastián. Het Nationaal Militair Museum in Soesterberg heeft een eervolle vermelding ontvangen.

Dierentuin Artis opende anderhalf jaar geleden Micropia, een museum voor bacteriën, schimmels, algen en allerlei andere micro-organismen. Bezoekers kunnen onder meer met een ‘bodyscan’ zien waar zich grote hoeveelheden van deze organismen op hun eigen lichaam bevinden. Het museum wil benadrukken dat dit niet eng is, maar vaak juist nuttig.

De jury van de Europese prijs zegt over Micropia dat het een uniek, origineel en baanbrekend museum is dat ‘de wereld van microben op een aantrekkelijke en boeiende manier zichtbaar maakt’.

Het Amsterdamse museum versloeg een kleine vijftig andere musea. De prijs bestaat al bijna veertig jaar: het Catharijneconvent in Utrecht en het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen wonnen eerdere edities.

Het militair museum in Soesterberg kreeg van de Europese jury de eervolle vermelding vanwege de speciale aanpak. Het heeft geen puur militaristische benadering, maar juist een meer sociale benadering van militaire interventies. (TROUW)

Vijanden leren samen over vrede te praten

Heél voorzichtig traint Rob Boudewijn Israëlische en Palestijnse ambtenaren om met elkaar te onderhandelen. ‘We kunnen cynisch zijn, maar ook hoopvol over het zaadje dat straks ontkiemt.’

TEKST **Hans Marijnissen**

Het zijn bijzondere bijeenkomsten, daar achter de trotse oude gevels van de Diplomatische Akademie Wien (1754), de DA voor de Oostenrijkers. Een keer per jaar verzamelt zich hier een gemêleerd gezelschap van dertigers, mannen en vrouwen evenredig vertegenwoordigd.

Hoewel sommige deelnemers in hoofd-dek zijn gehuld en andere juist volgens de laatste Europese mini-mode gekleed, lijken ze vooral overeenkomsten te hebben. Allemaal kennen ze de cultuur en politieke geschiedenis van Europa op hun duimpje en ze spreken stuk voor stuk vloeiend Engels. Samen vormen ze de bestuurlijke en diplomatieke generatie die over tien à twintig jaar veel invloed zal hebben.

Tot zover de overeenkomsten. Want het verschil tussen de leden binnen deze elite is hun afkomst. Ze komen uit landen die elkaars aarts-vijanden zijn. Als de organisatie géén naam-bordjes op tafels had gezet, waren de deelnemers uit Israël, Palestina en Jordanië vast bij elkaar in een hoekje gekropen. Maar nu zitten zij keurig om en om in een cirkel. Een Palestijn naast een Israëliër, daarnaast weer een deelnemer uit Jordanië en dan opnieuw een Palestijn.

“Ik sprak laatst bij de koffieautomaat met een deelnemer uit de Westbank die mij vertelde

dat haar ouders vanzelfsprekend op de hoogte zijn van haar studie in het buitenland”, zegt Rob Boudewijn, “maar zij weten niet dat hun dochter die training met Israëliërs volgt. Waren ze wel op de hoogte, dan had zij hier niet gezeten. Zo gevoelig zijn de verhoudingen.”

De Amsterdamse Boudewijn is zelfstandig trainer op het gebied van de Europese integratie. Na een carrière bij Clingendael reist hij de afgelopen jaren vooral naar landen als Albanië, Kroatië en Turkije om de ambtenaren en diplomaten voor te bereiden op een toetreding tot de Europese Unie. Wat is het voordeel van in elkaar verknoopte economieën en welke eisen worden er gesteld aan producten of diensten als er handelsbetrekkingen met West-Europa worden aangeknoopt?

Andere doelgroep

Maar één keer per jaar heeft Boudewijn een afwijkende opdracht. Zijn overdracht is weliswaar hetzelfde, maar zijn doelgroep een geheel andere. Sinds 2009 financiert de Duitse en Oostenrijkse overheid een speciale tweejarige leer-gang op de universiteit van Düsseldorf en een na-traject op de DA in Wenen waarin de jonge ambtenaren uit Israël, Palestina en Jordanië worden geïnformeerd over het reilen en zeilen in de Europese Unie.

“Deze landen maken deel uit van de Europe-

Rob Boudewijn: ‘Zolang je blijft betogen dat de ander de belangrijkste bron is van het conflict, maak je

‘Sommige ouders weten niet dat hun dochter die training met Israëliërs volgt’

an Neighbourhood Policy, het zogenoemde buurschapsbeleid, dat in 2004 is opgezet in de context van de verdere uitbreiding van de Europese Unie. Niet dat al die landen lid zullen worden, maar de EU heeft er belang bij dat ze wordt omringd door een stabiele zone.”

Die omliggende landen hebben volgens Boudewijn daarom een soort B-lidmaatschap. Ze hebben géén stem in de besluitvorming, maar wel volledige toegang tot de Europese markt. Ze mogen ook meedoen aan de Europese mobiliteitsprogramma’s voor studenten.

Omdat deze B-leden erg worden geraakt door Europees beleid, worden de studieprogramma’s ingezet om hen juist kennis te laten maken met de burens. “Als omringende landen bijvoorbeeld willen exporteren naar de EU, zullen

de producten aan de Europese standaardnormen moeten voldoen. Anders worden ze eenvoudigweg niet toegelaten.” Die economische kennismaking moet de samenwerking in de toekomst vergemakkelijken, is de gedachte.

In dat kader komen jaarlijks dertig jonge ambtenaren voor een master Europese Studies naar Düsseldorf, wat veronderstelt dat ze daarvoor al een vierjarige studie hebben doorlopen die daaraan gerelateerd is.

Toch leren ze niet alleen het economische verhaal, zegt Boudewijn. “De Europese integratie is een verhaal van economische samenwerking die duurzame vrede bracht. Door onze economieën te vervlechten, is het voor niemand nog aantrekkelijk de ander aan te vallen. Als we deze jonge mensen de voordelen van vreedzame regionale samenwerking kunnen laten zien, is dat misschien een voorbeeld dat zij kunnen gaan nastreven in eigen land.” De economie wordt zo een instrument om op termijn het vredesproces in het Midden-Oosten nieuw leven in te blazen.

Om juist dat tweede doel van de opleiding te versterken, is de tweejarige studie uit Duitsland uitgebreid naar de periode in Wenen, waar de deelnemers dieper ingaan op conflict-beheersing en onderhandelingsstrategieën. Dat is ook het deel dat Boudewijn voor zijn rekening neemt. Heel behoedzaam. Het is zaak

‘Met de bouw van de muur is Israël dief van de eigen portemonnee. Dat besef moet er komen.’

geen progressie’. FOTO MAARTJE GEELS

vooral niet met de situatie in het Midden-Oosten te beginnen (“Dan gaan de hakken in het zand”), maar met een onschuldiger voorbeeld. Boudewijn legt doorgaans de Kaukasus op tafel: de korte oorlog tussen Rusland en Georgië in de zomer van 2008. De deelnemers moeten in de simulatie de crisis bezweren en allemaal de rol van een Europese minister van buitenlandse zaken spelen. Het is een dag van formele en informele onderhandelingen, wapenembargo’s, humanitaire hulp, beslagleggingen op kapitaal, biechtstoelprocedures en schorsingen. Soms heeft een Palestijnse deelnemer als Europese minister van buitenlandse zaken dezelfde belangen als de Israëlische deelnemer, soms staan ze tegenover elkaar. Bij de evaluatie van dit rollenspel krijgt Boudewijn stevast de vraag waarom hij geen casus uit hun eigen regio heeft genomen, en wél de toestand in de verre Kaukasus? “Daar begin ik niet aan”, zegt hij dan duidelijk. “Als ik dat doe voelt één van jullie zich in zijn hemd gezet, hoe neutraal ik de situatie ook schets.” Maar die vraag grijpt Boudewijn wel aan om het bruggetje naar het Midden-Oosten te slaan. Voor succesvolle onderhandelingen zijn zeven basisvoorwaarden noodzakelijk, heeft hij ze tijdens de ‘crisis op de Kaukasus’ laten zien. Er moet sprake zijn van twee of meer betrokken partijen, een gemeenschappelijk belang,

‘Met de huidige stand van zaken kan vredesoverleg nooit succesvol worden’

conflicterende belangen, wederzijdse afhankelijkheid, niet te grote machtsafstand tussen onderhandelaars, continuïteit in de relatie en tot slot: tijdsdruk. “Als ik deze condities met ze doorneem en projecteer op de situatie in het Midden-Oosten, komen we samen stevast tot de conclusie dat in hun regio niets op zijn plaats ligt. Er is daar slechts sprake van meer partijen én van conflicterende belangen. Geen van de andere voorwaarden voor succesvolle onderhandelingen zijn aanwezig. Hoe je het ook wendt of keert, met de huidige stand van zaken kan vredesoverleg nooit succesvol worden. Dat is een heel deprimerende conclusie die ze in de koffer mee naar huis nemen.” De toon in die afsluitende debatten is vaak

hard, scherp, maar wel altijd zakelijk, nooit op de persoon, zegt Boudewijn. ‘Rotjood’, zal hij niet horen. Maar verder dan de constatering dat er twee partijen zijn die elkaar het hoofd inslaan, komen de deelnemers niet. “Zolang je blijft betogen dat de ander de belangrijkste bron is van het conflict, en niet het gezamenlijke belang als uitgangpunt neemt, maak je geen progressie. Dat gezegd hebbende, zie ik geen enkele deelnemer die brug maken. Niet op dat moment. Misschien wel later.” De jonge ambtenaren met verschillende nationaliteiten hebben als ze terugkeren naar hun eigen landen wel twee jaar met elkaar samengewerkt, al hield het contact vaak bij de drempel van het klaslokaal op. Boudewijn hoopt toch dat er iets van die ervaring blijft hangen bij deze ‘bestuurders van de toekomst’. En dat ze het ‘verhaal van Europa’ meenemen, waar economische vervlechting de oorlog heeft buitengehouden. “Ik kan natuurlijk cynisch zijn en deze opleiding zien als de druppel op de gloeiende plaat, maar ik ben ook hoopvol over het zaadje dat straks ontkiemt.”

Sleutelrol

Voor vrede in het Midden-Oosten lijkt de sleutelrol weggelegd voor de Verenigde Staten, analyseert Boudewijn. Die grootmacht domineert in het buitenlands beleid en de militaire onder-

steuning. “Maar je kunt ook zeggen dat Europa een veel gedifferentieerder pakket heeft om te interveniëren. Europa kan humanitaire en economische hulp leveren, sancties opleggen, maar vooral in positieve zin economisch stimuleren. Als handelspartner. Als buur.” Hij geeft het voorbeeld van de muur die is gebouwd tussen Israël en de Palestijnse gebieden, en het verbod bouwgoederen over te brengen naar de Gaza-strook omdat daarmee tunnels gebouwd zouden worden. “Als Israël de controles zou handhaven, maar een volwaardige economische samenwerking zou aangaan waarin alles verhandeld kan worden, krijgt de Israëlische economie een enorme boost. Maar ook die van de Palestijnen. Vooral door de export naar Europa.” Daardoor neemt de neiging tot een militair conflict volgens hem af. “Met de bouw van de muur is Israël dief van de eigen portemonnee. Dat besef moet er komen.” Het uitgangspunt voor de opleiding van de jonge bestuurders uit het Midden-Oosten is daarom zo goed, zegt hij. “Economische vervlechting kan ten goede van de vrede komen. Als Brussel de handel stimuleert en deze cursisten straks besluitvormers zijn, kan er een redelijke kans op vrede ontstaan. En dan heb ik het niet over Parijs deze zomer, maar over de onderhandelingen in, pak ’m beet, 2025. Over de volgende generatie.”

Tien tips van Rob Boudewijn voor het vredesoverleg in Parijs

1. Laat beide partijen erkennen dat het bestaan van de andere entiteit, Israël en Palestina, een (basis)gegeven is.
2. Alleen door samenwerking met de andere entiteit is een oplossing mogelijk: benadruk continuïteit in de relatie (dus een geïnstitutionaliseerd vervolg op Parijs).
3. Benadruk de (gemeenschappelijke) belangen, zoals vrede, welvaart en voorspoed, in plaats van de tegengestelde belangen.
4. Wat is het belang achter een positie? Heb inlevingsvermogen voor dit belang.
5. Werk met *package deals*: ga agendapunten verbinden/linken en uitruilen, omdat beide partijen op individuele agendapunten lijnrecht tegenover elkaar zullen staan.
6. Onderstreep de economische voordelen van meer regionale samenwerking: beide partijen hebben daar baat bij. Economische vervlechting, zoals bij de start van de EU, maakt vijandigheden onaantrekkelijk.
7. Benadruk dat internationale overeenkomsten voor alle partijen gelden en dat de grote(re) spelers, zoals de VS en de EU, zich hard zullen maken voor het naleven van deze overeenkomsten.
8. Tijdsdruk: laat alle delegaties beseffen dat het na decennia lang geweld nu of nooit is. Besef de *sense of urgency* en dat géén uitkomst voor zowel beide partijen als de internationale gemeenschap niet acceptabel is.
9. Laat een onafhankelijke partij toezicht houden op de naleving en de implementatie van de overeenkomst.
10. Onbekend maakt onbemind: beide partijen leven totaal gescheiden van elkaar. Start met bijvoorbeeld scholierenuitwisselingen om de ander beter te leren kennen/begrijpen.